

PRAKSISOVERSIGT · ANSÆTTELSES- OG ARBEJDSRET

Praksisoversigt over erhvervssygdom – anerkendelse

Fortegnelsen, forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget og praksis for anerkendelse

Version 2 · Opdateret 26. jun. 2026 · 18 afgørelser · 2006-2026

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Anerkendelse af erhvervssygdomme efter arbejdsskadesikringsloven § 7 sker ad to spor: enten efter den administrative fortegnelse over erhvervssygdomme (nr. 1), der bygger på medicinsk dokumentation, eller efter forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget for sygdomme uden for fortegnelsen (nr. 2). Praksis viser et væsentligt skel mellem de to spor, idet fortegnelsessygdomme nyder godt af formodningsreglen i § 12, stk. 2, mens sygdomme uden for fortegnelsen kræver, at der enten foreligger generel medicinsk dokumentation for en sammenhæng eller at sygdommen udelukkende eller i overvejende grad skyldes arbejdets særlige art. Ankestyrelsens principmeddelelser og domstolspraksis har i de seneste år navnlig præciseret forelæggelsestærsklen, kravene til psykiske erhvervssygdomme og betydningen af forudbestående lidelser.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Erhvervssygdomme anerkendes enten efter fortegnelsen (§ 7, stk. 1, nr. 1) eller efter forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget for sygdomme uden for fortegnelsen (§ 7, stk. 1, nr. 2).
- 02** Fortegnelsen bygger på 'medicinsk dokumentation' – internationalt anerkendt viden om sammenhæng mellem bestemte påvirkninger og sygdomme.
- 03** For sygdomme på fortegnelsen gælder formodningsreglen i § 12, stk. 2: et påvist tab anses for at være en følge af arbejdsskaden, medmindre overvejende sandsynlighed taler herimod.
- 04** Sygdomme uden for fortegnelsen kan kun anerkendes efter forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget, der afgiver vejledende udtalelser til AES.
- 05** AES har forelæggelsespligt, når det skønnes, at der er mulighed for anerkendelse (§ 7, stk. 3) – vurderingen er lempeligere end selve anerkendelseskravet.
- 06** Kvalificeret lægefaglig tvivl om årsagssammenhæng mellem en sygdom og arbejdsmæssige påvirkninger kan udelukke forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget.

- 07** Psykiske sygdomme uden for fortegnelsen kræver som udgangspunkt ekstraordinær belastning – almindeligt arbejdspress, samarbejdsvanskeligheder og manglende ledelsesopbakning er ikke tilstrækkeligt.
- 08** Der kræves tidsmæssig sammenhæng mellem den erhvervsmæssige belastning og sygdomsdebut; for PTSD skal symptomerne normalt opstå inden for 6 måneder.
- 09** Forudbestående og konkurrerende lidelser kan medføre nedsættelse af erstatningen, men omvendt bevisbyrde gælder: det skal være overvejende sandsynligt, at sygdommen skyldes andre forhold end de erhvervsmæssige.
- 10** Domstolene foretager en fuld prøvelse af anerkendelsesafgørelser, men begrænser sig i praksis i vidt omfang til at kontrollere legalitet og sagsbehandling ved lægefaglige skøn.

§ 1 Det to-sporede anerkendelsessystem i § 7

Arbejdsskadesikringslovens centrale bestemmelse om erhvervssygdomme er § 7, der etablerer et to-sporet system for anerkendelse.

Spor 1 – Fortegnelsen (nr. 1): Sygdomme, som efter medicinsk dokumentation er forårsaget af særlige påvirkninger, som bestemte persongrupper er udsat for i højere grad end befolkningen i almindelighed, optages på en administrativ fortegnelse. Fortegnelsen fastsættes af beskæftigelsesministeren efter indstilling fra Erhvervssygdomsudvalget. Når en sygdom er optaget på fortegnelsen, og den tilskadekomne har været udsat for de relevante påvirkninger, anerkendes sygdommen som erhvervsbetinget – med formodningsreglen i § 12, stk. 2 som understøttende bevislættelse.

Spor 2 – Uden for fortegnelsen (nr. 2): Andre sygdomme kan anerkendes, hvis der foreligger generel medicinsk dokumentation for en sammenhæng, eller hvis sygdommen udelukkende eller i overvejende grad må anses for at være forårsaget af arbejdets særlige art. Anerkendelse af dette spor kræver dog altid forudgående forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget, jf. § 7, stk. 3.

Skellet mellem de to spor har vidtrækkende betydning for bevisbyrden. Ved fortegnelsessygdomme er det forsikringsselskabet, der skal godtgøre, at sygdommen med overvejende sandsynlighed skyldes andet end erhvervet. Uden for fortegnelsen er det omvendt den tilskadekomne, der skal vise grundlag for anerkendelse.

Den nugældende § 7 afløste ved lov nr. 422 af 10. juni 2003 den tidligere § 10 i lov om forsikring mod følger af arbejdsskade. Hovedformålet med 2003-reformen var at erstatte det hidtidige kriterium 'medicinsk og teknisk erfaring' med det bredere begreb 'medicinsk dokumentation'. Som forarbejderne til den oprindelige § 7 udtrykte det:

"Begrebet medicinsk dokumentation er bredere end det hidtidige medicinsk og teknisk erfaring, idet dokumentation ikke behøver at opfylde nogen særlige krav til typen af den lægefaglige viden."

§ 2 Fortegnelsen over erhvervssygdomme – spor 1

Fortegnelsen over erhvervssygdomme er det primære instrument til anerkendelse. Erhvervssygdomsudvalget har efter [bekendtgørelsen om forretningsorden for Erhvervssygdomsudvalget](#) til opgave at indstille til beskæftigelsesministeren, hvilke sygdomme der opfylder kravene for optagelse.

Fortegnelsen er opbygget omkring grupper af sygdomme med tilhørende krav til eksposition:

- **Gruppe A:** Sygdomme forårsaget af kemiske stoffer (fx opløsningsmiddelforgiftning, lungekræft ved asbestudsættelse)
- **Gruppe B:** Sygdomme i hud (kontakteksem mv.)
- **Gruppe C:** Sygdomme i bevægeapparatet (lænderygssygdomme, slidgigt i knæ og hofte ved tungt løftarbejde)
- **Gruppe D:** Sygdomme forårsaget af fysiske påvirkninger (støjbetinget hørenedsættelse, hvide fingre)
- **Gruppe E:** Smitsomme sygdomme
- **Gruppe F:** Psykiske sygdomme (PTSD)

For optagelse på fortegnelsen kræves, at den *styrkemæssige og tidsmæssige* påvirkning svarer til den, der er videnskabeligt dokumenteret, og at sygdomsbilledet matcher den dokumenterede sammenhæng. Vejledningerne beskriver dette nærmere: [Vejledning om erhvervssygdomme anmeldt fra 1. januar 2005](#) fastlægger de generelle betingelser, herunder krav til ekspositionens omfang og tidsmæssig sammenhæng.

Ankestyrelsens praksis om fortegnelsessygdomme illustreres af principmeddelelsen [PM 18-19](#), der præciserer kravene til anerkendelse af slidgigt i hofteled som erhvervssygdom. Ankestyrelsen fastslog her, at anerkendelse efter fortegnelsen forudsætter, at der har været tale om tilstrækkeligt tungt løftarbejde i mindst 15 år med en daglig løftemængde på mindst 8-10 tons. Subjektive klager alene er ikke tilstrækkelige – der kræves objektiv lægelig dokumentation for diagnosen.

Tilsvarende fastsatte principmeddelelsen om kronisk lænderygssygdom, [PM 2006](#), at belastningens omfang og tidsmæssige sammenhæng er afgørende: sygdomsdebut skal stå i rimelig sammenhæng med den erhvervsmæssige belastning.

LOV [Arbejdsskadesikringsloven § 7, stk. 1](#)

PRAKSIS **Ankestyrelsen** · Slidgigt i begge hofteled som erhvervssygdom: Kriterier for løftarbejde og betydningen af subjektive klager 01.01.2019

Ankestyrelsen · Krav til anerkendelse af kronisk lænderygssygdom som erhvervssygdom: Vurdering af belastningens omfang og tidsmæssige sammenhæng 01.01.2006

§ 3 Anerkendelse uden for fortegnelsen – spor 2 og krav til medicinsk dokumentation

Sygdomme, der ikke er optaget på fortegnelsen, kan anerkendes efter [§ 7, stk. 1, nr. 2](#) ad to alternative veje:

Første alternativ – Generel medicinsk dokumentation (1. led): Der skal foreligge medicinsk dokumentation for, at en bestemt type sygdom er erhvervsbetinget ved de relevante påvirkninger. Forarbejderne til den oprindelige § 7 opstiller seks kriterier for den medicinske dokumentation:

1. En biologisk naturlig og rimelig forklaring på sygdommen
2. En tilstrækkelig kausal sammenhæng
3. En valid association (ikke tilfældig samvariation)
4. Overensstemmelse med den øvrige viden på området
5. Ekspositionens omfang kan afdækkes
6. Sammenhæng med medicinsk forskning i øvrigt

Andet alternativ – Arbejdets særlige art (2. led): Sygdommen skal *udelukkende eller i overvejende grad* anses for forårsaget af arbejdets særlige art. Dette er et strengere beviskrav, der typisk anvendes i enkeltstående tilfælde, hvor der ikke foreligger generel forskning.

Praksis for dette spor illustreres af sagen om MCS (multiple chemical sensitivity), hvor Ankestyrelsen i [PM 2017](#) tog stilling til anerkendelse af kemikalieoverfølsomhed. Ankestyrelsen fastslog, at MCS-lignende symptomer potentielt kan anerkendes, når der er en veldokumenteret erhvervsmæssig eksponering, men at diagnosen er omdiskuteret i den medicinske litteratur, og at hver sag kræver individuel vurdering.

[Vejledning om generelle betingelser og sygdomme uden for fortegnelsen](#) uddyber, at der ved anerkendelse uden for fortegnelsen er tale om en *helhedsvurdering*, der inddrager:

- Den erhvervsmæssige belastnings art, varighed og intensitet
- Den tidsmæssige sammenhæng mellem belastning og sygdom
- Forudbestående og konkurrerende lidelser
- Om den medicinske forskning støtter en sammenhæng

Den afgørende forskel til spor 1 er, at der uden for fortegnelsen ikke gælder nogen formodningsregel – det er den tilskadekomne, der bærer bevisbyrden for, at sygdommen er erhvervsbetinget.

LOV

Arbejdsskadesikringsloven § 7, stk. 1

PRAKSIS

Ankestyrelsen · Anerkendelse af symptomer relateret til dufte og kemiske stoffer (MCS) som erhvervssygdom

01.01.2017

§ 4 Forelæggelsespligten og vurderingstærsklen – § 7, stk. 3

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES) har efter [§ 7, stk. 3](#) pligt til at forelægge sager for Erhvervssygdomsudvalget, når AES *skønner, at der er mulighed for anerkendelse*. Denne forelæggelsespligt er en central retssikkerhedsgaranti, der sikrer, at sygdomme uden for fortegnelsen ikke afvises administrativt uden ekspertvurdering.

Ankestyrelsen har i principmeddelelsen [PM 15-23](#) præciseret den afgørende skellen mellem forelæggelsestærsklen og anerkendelsestærsklen:

"Det betyder, at arbejdsskademyndighederne ved overvejelsen om at forelægge sager om psykisk sygdom for Erhvervssygdomsudvalget skal anlægge en lempeligere vurdering af arbejdets særlige art og årsagssammenhængen end ved spørgsmålet om anerkendelse."

Dette princip gælder generelt – ikke kun for psykiske sygdomme. Forelæggelse kræver kun, at der *skønnes mulighed* for anerkendelse, ikke at anerkendelse er sandsynlig.

Modsat kan AES afstå fra forelæggelse, når der foreligger **kvalificeret lægefaglig tvivl** om en sammenhæng mellem den konkrete sygdom og erhvervsmæssige påvirkninger. Denne undtagelse blev uddybet i [PM 64-19](#) om slidgigt i tommelrodled. Her fastslog Ankestyrelsen, at forelæggelse kunne undlades, fordi:

"Bortset fra følger af tommelrodledsskred samt brud ... er der efter en lægelig vurdering ingen kendte disponerende faktorer for udvikling af tommelrodledsslidgigt, herunder særligt ikke erhvervsmæssige udsættelser."

Ankestyrelsen lagde vægt på, at tommelrodledsslidgigt er hyppig i almenbefolkningen, og at der mangler forskningsmæssigt belæg for at antage en arbejdsmæssig årsag – uanset belastningens karakter.

Folelæggelsespligtens rækkevidde har også forvaltningsretlige aspekter. Folketingets Ombudsmand har i en udtalelse om [partshøring vedr. Erhvervssygdomsudvalgets udtalelse](#) kritiseret, at skadelidte ikke blev partshørt over Erhvervssygdomsudvalgets indstilling forud for AES' afgørelse. Ombudsmanden pegede desuden på, at Ankestyrelsen burde overveje fornyet forelæggelse, når udvalgets begrundelse var ufyldstgørende.

LOV

[Arbejdsskadesikringsloven § 7, stk. 3](#)

PRAKSIS

Ankestyrelsen · Krav til ekstraordinær belastning og lempeligere forelæggelsespraksis ved psykiske erhvervssygdomme uden for fortegnelsen 01.01.2023

Ankestyrelsen · Slidgigt i tommelrodled som erhvervssygdom: Fravær af anerkendelse uden for fortegnelsen på grund af kvalificeret lægefaglig tvivl 01.01.2019

§ 5 Erhvervssygdomsudvalgets sammensætning og arbejdsproces

[Bekendtgørelsen om forretningsorden for Erhvervssygdomsudvalget](#) fastsætter udvalgets opgaver og sammensætning. Udvalget har to hovedfunktioner:

- 1. Indstilling om fortegnelsen:** Udvalget indstiller til beskæftigelsesministeren, hvilke sygdomme der opfylder kravene for optagelse på erhvervssygdomsfortegnelsen
- 2. Vejledende udtalelser i enkeltsager:** Udvalget afgiver vejledende udtalelser til AES om konkrete sager efter [§ 7, stk. 1, nr. 2](#)

Udvalget sammensættes med bred sagkundskab:

- Formanden udpeges af beskæftigelsesministeren
- Medlemmer udpeges efter indstilling fra arbejdsmarkedets parter (DA og FH), Sundhedsstyrelsen og AES
- Lægelige sagkyndige tilknyttes efter behov

Udvalgets udtalelser er *vejledende* – AES er formelt ikke bundet af indstillingen. I praksis følges udvalgets indstilling dog som hovedregel. Denne praksis har dog den konsekvens, at den skadelidte reelt er afhængig af udvalgets vurdering, uden at udvalgets begrundelser altid er tilstrækkeligt detaljerede. Som Ombudsmanden har bemærket, går udvalgets begrundelser kun sjældent ned i detaljen, hvilket kan vanskeliggøre den skadelidtes mulighed for at anfægte afgørelsen.

Når AES modtager en anmeldelse om en sygdom, der ikke er på fortegnelsen, og forelægger sagen for udvalget, sender AES de relevante lægelige akter og oplysninger om arbejdsforholdene. Udvalget mødes regelmæssigt

og vurderer sagerne på grundlag af det foreliggende materiale. Indstillingen meddeles herefter den skadelidte sammen med AES' endelige afgørelse.

LOV

Arbejdsskadesikringsloven § 7, stk. 1, 3

§ 6 Psykiske erhvervssygdomme – ekstraordinær belastning og forelæggelsespraksis

Psykiske sygdomme indtager en særstilling i erhvervssygdomsretten. På fortegnelsen optræder alene PTSD (posttraumatisk belastningsreaktion) under gruppe F.1, og kun under betingelse af, at symptomerne opstår inden for 6 måneder efter den traumatiske begivenhed og sygdommen er fuldt til stede inden for få år. Al øvrig psykisk sygdom – herunder depression, tilpasningsreaktioner og belastningsreaktioner – falder uden for fortegnelsen og kræver forelæggelse.

[Vejledning om psykiske sygdomme](#) fastslår, at anerkendelse af psykiske sygdomme uden for fortegnelsen kræver, at den erhvervsmæssige belastning har været af *ekstraordinær karakter*. Principmeddelelsen [PM 15-23](#) fra 2023 konkretiserer, hvad der udgør ekstraordinær belastning:

Belastninger der kan føre til forelæggelse:

- Vedvarende seksuel chikane fra overordnet trods tydelige afvisninger (sag 1 i PM 15-23)
- Uberettiget anklage om svindel med alvorlige konsekvenser (sag 2 i PM 15-23)

Belastninger der som udgangspunkt ikke er ekstraordinære:

- Stort arbejdspres, underbemanding og omstrukturering (sag 3)
- Manglende opbakning fra ledelsen og uklare kompetencer (sag 4)

Ankestyrelsen formulerede det principielle standpunkt således:

"Arbejds-mæssig psykisk belastning i form af stort arbejds-pres, underbemanding, omstrukturering, konflikter med leder og/eller kollegaer, manglende opbakning fra ledelsen og uklare kompetencer vil som udgangspunkt ikke være af en så ekstraordinær karakter, at der kan ske anerkendelse."

Højesterets dom i [BS-10258/2021-HJR](#) om en soldats PTSD belyser den tidsmæssige betingelse: soldaten udviklede PTSD efter udsendelse til Afghanistan i 2008, men sygdommen manifesterede sig først fuldt efter et civil overfald i 2012. Højesteret fastslog, at det ikke var tilstrækkeligt sandsynliggjort, at udsendelsen var den *overvejende årsag*, og at hverken arbejdsskadesikringsloven eller veteransærloven fandt anvendelse.

I relation til arbejdsgivers eventuelle erstatningsansvar – ud over arbejdsskadesikringsordningen – har Højesteret i den nylige syvdommerdom [BS-32995/2025-HJR](#) fastslået, at den almindelige culperegulering gælder for psykiske arbejdsskader på lige fod med fysiske. Vold og trusler fra psykiatriske patienter er dog ikke i sig selv udtryk for uforsvarlig arbejdstilrettelæggelse.

LOV

Arbejdsskadesikringsloven § 7, stk. 1, 3

PRAKSIS

Højesteret · Socialpædagog mod Region Syddanmark: Erstatning for psykisk arbejdsskade ved psykiatrisk afdeling

23.04.2026

Højesteret · Soldats PTSD ikke omfattet af særlov eller arbejdsskadesikringslov – Ankestyrelsens annullation af begunstigende afgørelse stadfæstet	07.03.2022
Ankestyrelsen · Krav til ekstraordinær belastning og lempeligere forelæggelsespraksis ved psykiske erhvervssygdomme uden for fortegnelsen	01.01.2023

§ 7 Formodningsreglen og bevisbyrde ved årsagssammenhæng

Formodningsreglen i § 12, stk. 2 er en central bevislettelse ved erhvervssygdomme på fortegnelsen:

"Et påvist tab af erhvervsevne, et varigt men eller en persons død anses for at være en følge af arbejdsskaden, medmindre overvejende sandsynlighed taler herimod."

Reglen indebærer omvendt bevisbyrde: det er forsikringsselskabet/arbejdsgiveren, der skal godtgøre, at det er *overvejende sandsynligt*, at sygdommen skyldes andre forhold end de erhvervsmæssige. Reglen bygger på en EF-henstilling fra 1966, som forudsatte, at fortegnelsessystemet giver den forsikrede en lovbestemt formodning for erhvervsbetingelsen.

Folketingets Ombudsmand har i en udtalelse om [anerkendelse af erhvervssygdom med forbehold for konkurrerende årsager](#) kritiseret myndighedernes praksis med at nedsætte erstatning på baggrund af *ikke konkret angivne* konkurrerende årsager. Ombudsmanden fandt det tvivlsomt, om Ankestyrelsens afgørelse var i overensstemmelse med bevisreglen, når styrelsen blot generelt anførte, at der med overvejende sandsynlighed var konkurrerende årsager, uden at pege på *konkrete forhold*. Ombudsmanden henstillede til genoptagelse.

I Højesterets dom [Sag 12407](#) om lungekræft ved samspil mellem asbestudsættelse og tobaksrygning tog retten stilling til formodningsreglens anvendelse, når der foreligger en anerkendt erhvervssygdom men også konkurrerende årsager i form af privat risikoadfærd (rygning). Sagen illustrerer den vanskelige afvejning af, hvornår konkurrerende faktorer er tilstrækkelige til at bryde formodningen.

For sygdomme *uden for fortegnelsen* gælder formodningsreglen ikke. Her er bevisbyrden – som det fremgår af § 7, stk. 1, nr. 2 – den tilskadekomnes. Det kræves enten generel medicinsk dokumentation eller at sygdommen *udelukkende eller i overvejende grad* skyldes arbejdets særlige art.

LOV	Arbejdsskadesikringsloven § 7, stk. 1	Arbejdsskadesikringsloven § 12, stk. 2
PRAKSIS	Byretten · Kommune taber sag om arbejdsskadeanerkendelse og erhvervsevnetab for plejehjemsat ansat udsat for trusler	13.12.2022

§ 8 Forudbestående og konkurrerende lidelser

Spørgsmålet om forudbestående og konkurrerende lidelser er et gennemgående tema i erhvervssygdomssager. § 12, stk. 1 fastsætter grundreglen:

"Erstatning og godtgørelse kan nedsættes eller efter omstændighederne bortfalde, hvis tilskadekomnes aktuelle lægelige eller sociale situation ikke udelukkende kan henføres til arbejdsskaden."

Dette indebærer, at når en sygdom er anerkendt som erhvervssygdom, men der foreligger forudbestående eller konkurrerende faktorer, kan erstatningen *nedsættes proportionalt* – men sygdommen afvises ikke som helhed.

Højesterets dom i [Sag 31/2012](#) om ryggener efter en arbejdshændelse illustrerer problematikken ved degenerative forandringer. En lærer fik akutte rygsmærter efter en undvigemanøvre, men Retslægerådet konkluderede, at de langvarige kroniske ryggener skyldtes *forudbestående* degenerative forandringer og rygsækvhed – ikke hændelsen. Højesteret fastslog:

"Højesteret lægger på denne baggrund til grund, at A allerede forud for hændelsen havde tendens til og flere gange havde haft hold i lænden, og at hendes langvarige kroniske ryglidelse ... skyldes degenerative forandringer og rygsækvhed, og ikke hændelsen."

Sagen angik en *ulykke* (§ 6), men princippet om afgrænsning over for forudbestående lidelser gælder tilsvarende for erhvervssygdomme – med den forskel, at erhvervssygdomme per definition udvikles over længere tid, hvilket gør afgrænsningen mere kompleks.

Ankestyrelsens praksis om erhvervssygdomsdødsfald belyser en anden dimension. I [PM 13-2015](#) fastslog Ankestyrelsen, at en erhvervssygdom kan anerkendes post mortem, selv om den tilskadekomne afgik ved døden før anmeldelsen. Anerkendelseskriterierne gælder uændret – men efterladte kan have bevisvanskeligheder, der bør afspejles i sagsbehandlingen.

LOV	Arbejdsskadesikringsloven § 12, stk. 1, 2
PRAKSIS	Højesteret · Højesteretsdom om méngodtgørelse ved lungekræft: Samspil mellem asbestudsættelse og tobaksrygning 11.12.2015 Højesteret · Højesterets vurdering af årsagssammenhæng og personskadebegrebet ved ryggener efter arbejdshændelse 08.11.2013 Byretten · Kommune taber sag om arbejdsskadeanerkendelse og erhvervsevnetab for plejehjemsat ansat udsat for trusler 13.12.2022

§ 9 Domstolsprøvelse af anerkendelsesafgørelser

Anerkendelsesafgørelser kan indbringes for domstolene efter den almindelige adgang til domstolsprøvelse af forvaltningsafgørelser. Domstolene foretager fuld prøvelse af retlige spørgsmål – herunder om lovens betingelser er opfyldt, om sagsbehandlingsreglerne er overholdt, og om der er foretaget korrekt bevisbedømmelse.

Domstolene begrænser sig dog i praksis ved rent *lægefaglige skøn*. Som Ombudsmanden har bemærket i forbindelse med erhvervssygdomssager, forudsætter en kvalificeret bedømmelse af det medicinske spørgsmål fagkundskab af lægefaglig art, og ombudsmandsinstitutionen – og i vidt omfang domstolene – kan derfor kun kritisere, hvis der er *særlige omstændigheder*, fx utilstrækkelig sagsoplysning eller usaglig forskelsbehandling.

Højesterets dom i [BS-10258/2021-HJR](#) illustrerer domstolsprøvelsens rækkevidde. Sagen angik ikke kun anerkendelsesproblemet, men også det forvaltningsretlige spørgsmål om *tilbagekaldelse af en begunstigende afgørelse*. Ankestyrelsen havde først anerkendt soldatens PTSD som omfattet af veteransærloven og annullerede derefter selv afgørelsen som uhjemlet. Højesteret fastslog, at manglende lovhjemmel som udgangspunkt berettiger myndigheden til at annullere også en begunstigende forvaltningsafgørelse – en principiel stadfæstelse af fast forvaltningsretlig praksis.

Sagen om sikringspligtig arbejdsgiver ved erhvervssygdom, [Sag 43/2014](#), belyser en særlig processuel dimension. En professionel bokseres manager blev anset for sikringspligtig arbejdsgiver efter [§ 2, stk. 1](#), da

manageren efter kontrakten havde økonomisk og erhvervsmæssig interesse i boksekampene. Bokseren fik anerkendt hjerne- og synsskader som erhvervssygdom, og manageren blev forpligtet til at refundere ydelserne.

Domstolsprøvelsen kan også angå selve forelæggelsespligten. Hvis AES har undladt at forelægge en sag for Erhvervssygdomsudvalget i strid med § 7, stk. 3, vil det normalt udgøre en sagsbehandlingsfejl, der kan føre til hjemvisning.

LOV

[Arbejdsskadesikringsloven § 2, stk. 1](#)[Arbejdsskadesikringsloven § 7, stk. 3](#)

PRAKSIS

Højesteret · Soldats PTSD ikke omfattet af særlov eller arbejdsskadesikringslov – Ankestyrelsens annullation af begunstigende afgørelse stadfæstet

07.03.2022

Højesteret · Manager som sikringspligtig arbejdsgiver for professionel bokser i sag om erhvervssygdom

06.07.2015

Forarbejdernes baggrund – 2003-reformen og det bredere dokumentationskrav

§ 10

Den nuværende § 7 blev indført ved lov nr. 422 af 10. juni 2003, der gennemførte anbefalingerne fra det udvalgsarbejde, der resulterede i betænkning nr. 1402/2001 ('En ny arbejdsskadelov'). Reformen byggede også på det grundlæggende udvalgsarbejde i betænkning nr. 1142/1988 om arbejdsskadeforsikring, der udgjorde fundamentet for det danske erhvervssygdomssystem.

Den centrale ændring i 2003 var overgangen fra 'medicinsk og teknisk erfaring' til 'medicinsk dokumentation'. Forarbejderne til den oprindelige § 7 forklarer baggrunden:

"Det er vurderingen, at denne ændring kan medføre, at der optages et begrænset yderligere antal sygdomme på erhvervssygdomsfortegnelsen, navnlig sygdomme som først er dokumenteret i nyere forskning."

Betegnelsen 'medicinsk dokumentation' er bevidst bredere, idet den ikke stiller krav om en bestemt type forskning. Det betyder, at også epidemiologiske studier, registerundersøgelser og andre forskningstyper kan danne grundlag for optagelse – ikke kun den traditionelle kliniske erfaring.

En redaktionel ændring af § 7, stk. 3 blev foretaget ved lov nr. 1272 af 16. december 2009, der præciserede forelæggelsespligten uden indholdsmæssig ændring. Ændringen tydeliggjorde, at forelæggelsespligten knytter sig til AES' skøn om, at der er mulighed for anerkendelse – ikke til et krav om, at anerkendelse skal være sandsynlig.

Der foreligger ingen vedtagne men ikke-konsoliderede ændringer af § 7 (seneste konsoliderede lovbekendtgørelse af 8. november 2025).

LOV

[Arbejdsskadesikringsloven § 7](#)

§ 11 Sammenfatning – centrale praksismønstre

Praksis for anerkendelse af erhvervssygdomme efter § 7 kan sammenfattes i følgende hovedlinjer:

Fortegnelsen (spor 1) fungerer som det primære anerkendelsesgrundlag og giver den tilskadekomne en lovbestemt formodning for, at sygdommen er erhvervsbetinget. Kravene til ekspositionens omfang (daglig

løftemængde, tidsmæssig varighed) er fastsat relativt præcist i fortegnelsen og vejledningerne, hvilket skaber forudsigelighed.

Uden for fortegnelsen (spor 2) er anerkendelseskravene markant højere. Den tilskadekomne bærer bevisbyrden, og forelæggelse for Erhvervssygdomsudvalget er en nødvendig – men ikke tilstrækkelig – betingelse. Praksis har dog over tid lempet forelæggelsestærsklen: der kræves kun, at der *skønnes mulighed* for anerkendelse, og der skal anlægges en lempeligere vurdering end ved selve anerkendelsen.

Psykiske sygdomme er det område, hvor afstanden mellem de to spor er mest markant. Kun PTSD med tidlig debut er på fortegnelsen; al anden psykisk sygdom kræver dokumenteret *ekstraordinær belastning* for at passere forelæggelsestærsklen – og personrettede krænkelse (chikane, uberettigede anklager) vejer tungere end generelt arbejdspress.

Bevisbyrden skifter afhængigt af sporet: fortegnelsessygdomme nyder godt af den omvendte bevisbyrde i § 12, stk. 2, mens sygdomme uden for fortegnelsen kræver positiv bevisførelse fra den tilskadekomne. Ombudsmandens praksis understreger, at myndighederne ikke kan påberåbe sig konkurrerende årsager uden at pege på konkrete forhold.

Domstolsprøvelsen er fuld for retlige spørgsmål men begrænset for lægefaglige skøn. Sagsbehandlingsfejl – herunder manglende forelæggelse, manglende partshøring over ESU-indstillinger og ufyldstgørende begrundelser – kan føre til hjemvisning.

LOV	Arbejdsskadesikringsloven § 7, stk. 1	Arbejdsskadesikringsloven § 12, stk. 2	
PRAKSIS	Højesteret · Soldats PTSD ikke omfattet af særlov eller arbejdsskadesikringslov – Ankestyrelsens annullation af begunstigende afgørelse stadfæstet 07.03.2022		
	Byretten · Kommune taber sag om arbejdsskadeanerkendelse og erhvervsevnetab for plejehjemsat ansat udsat for trusler 13.12.2022		
	Ankestyrelsen · Krav til ekstraordinær belastning og lempeligere forelæggelsespraksis ved psykiske erhvervssygdomme uden for fortegnelsen 01.01.2023		
	Ankestyrelsen · Slidgigt i tommelrodled som erhvervssygdom: Fravær af anerkendelse uden for fortegnelsen på grund af kvalificeret lægefaglig tvivl 01.01.2019		
	Ankestyrelsen · Slidgigt i begge hofteled som erhvervssygdom: Kriterier for løftearbejde og betydningen af subjektive klager 01.01.2019		

REFERENCE	Lovgrundlag	3 paragraffer
	Arbejdsskadesikringsloven § 5	Arbejdsskadesikringsloven § 7 stk. 1, 3
	Arbejdsskadesikringsloven § 12 stk. 2	

MATERIALE	Citerede afgørelser	16 afgørelser
HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS		6
23.04.2026	Socialpædagog mod Region Syddanmark: Erstatning for psykisk arbejdsskade ved psykiatrisk afdeling	10713-12721

11.10.2023	Anerkendelse af personskade som arbejdsskade ved besvimelse under udførelse af arbejde	bs-51368-2022-hjr
07.03.2022	Soldats PTSD ikke omfattet af særlov eller arbejdsskadesikringslov – Ankestyrelsens annullation af begunstigende afgørelse stadfæstet	bs-10258-2021-hjr
11.12.2015	Højesteretsdom om mén godtgørelse ved lungekræft: Samspil mellem asbestudsættelse og tobaksrygning	13-2015
06.07.2015	Manager som sikringspligtig arbejdsgiver for professionel bokser i sag om erhvervssygdom	43-2014
08.11.2013	Højesterets vurdering af årsagssammenhæng og personskadebegrebet ved ryggener efter arbejdshændelse	31-2012
BYRETTEEN · FØRSTE INSTANS		1
13.12.2022	Kommune taber sag om arbejdsskadeanerkendelse og erhvervsevnetab for plejehjemsat ansat udsat for trusler	10522-12407
ANKESTYRELSEN · NÆVN / KLAGEINSTANS		9
18.12.2024	Ankestyrelsens principmeddelelse om anerkendelse af psykiske personskader som arbejdsskader ved ulykker (fra 2020) – vurdering af årsagssammenhæng og egnethed	29-24
01.01.2023	Krav til ekstraordinær belastning og lempeligere forelæggelsespraksis ved psykiske erhvervssygdomme uden for fortegnelsen	15-23
01.01.2022	Anerkendelse af PTSD som ulykke ved forsinket symptomdebut og diagnosticering	33-22
01.01.2019	Slidigt i begge hofter som erhvervssygdom: Kriterier for løftearbejde og betydningen af subjektive klager	69-19
01.01.2019	Slidigt i tommelrodled som erhvervssygdom: Fravær af anerkendelse uden for fortegnelsen på grund af kvalificeret lægefaglig tvivl	64-19
01.01.2019	Bevisvurdering i arbejdsskadesager: Vægtning af oprindelige versus ændrede forklaringer	23-19
01.01.2017	Anerkendelse af symptomer relateret til dufte og kemiske stoffer (MCS) som erhvervssygdom	74-17
31.12.2011	Anerkendelsesregler ved erhvervssygdomsdødsfald før anmeldelse	109-12
01.01.2006	Krav til anerkendelse af kronisk lænderygsygdom som erhvervssygdom: Vurdering af belastningens omfang og tidsmæssige sammenhæng	U-14-06

FORARBEJDE Betænkninger

2 referencer

Betænkning om revision af arbejdsskedeforsikringsloven

nr. 1142 · 1988 · Socialministeriet

Betænkning om revision af arbejdsskedeforsikringsloven

nr. 1142 · 1988 · Socialministeriet